

รายงานการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้วยเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning : CL) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล วิทยาลัยการอาชีพปราจีนบุรี
Development of analytical thinking skills through cooperative learning techniques of Prachinburi Industrial and Community Education College's High Diploma students (1st)

เสนอ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาตรี ดร.พงศ์เทพ จิระโร

โดย

นางสาวนฤมล จันทรา
รหัสนักศึกษา 233511001
รุ่นที่ 10 กลุ่ม 1

วิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิชาการวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้
หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์
วิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยุทธศาสตร์ชาติให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของประชากรไทยในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และคุณภาพ ซึ่งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทั้งสอดคล้องกับศักยภาพ ความสนใจ ความถนัด และการตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย อาทิ ตรรกะและคณิตศาสตร์ ด้านทักษะและมิติ ดนตรี กีฬาและการเคลื่อนไหวของร่างกาย การจัดการตนเอง มนุษย์สัมพันธ์รวมถึงผู้มีความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน ซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบและปัจจัยส่งเสริมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไปพร้อมกัน ทั้งในส่วนของระบบการเรียนการสอน และการพัฒนาทักษะฝีมือ รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับเป็นเจ้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมก้าวทันโลก แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นทั้งการแก้ไขปัญหาในปัจจุบัน และเสริมสร้างและยกระดับการพัฒนาการศึกษาและเรียนรู้ทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถกำกับการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองตามพหุปัญญาให้เต็มตามศักยภาพ รวมถึงการเสริมสร้างศักยภาพผู้เรียนให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2561 : 1-2) การเรียนการสอนที่จะประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพนั้น ผู้สอนจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจน หากครูผู้สอนรู้จักเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนที่ดีและเหมาะสมแล้ว ย่อมจะเกิดผลดีต่อการเรียนของผู้เรียน มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน หรือกิจกรรมที่เรียนรู้ และพัฒนาการเรียนรู้ไปสู่การคิดวิเคราะห์ สามารถแยกแยะสิ่งที่ซับซ้อนออกมาเป็นส่วนย่อยได้อย่างชัดเจน และมองเห็นความสัมพันธ์ของส่วนย่อยที่เกี่ยวข้องกันได้

จากการปฏิบัติหน้าที่การจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยสังเกตเห็นได้ว่าผู้เรียนยังมีทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ไม่ดีเท่าที่ควร โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์ในด้านการคำนวณและแปลผล ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า ครูผู้สอนมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่สามารถฝึกทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ให้แก่ผู้เรียน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเองด้วยการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ด้วยเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning : CL) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ในการเรียนให้มากขึ้น

คำถามวิจัย

1. การใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning : CL) ช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนได้อย่างไร
2. ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล วิทยาลัยการอาชีพปราจีนบุรีเป็นอย่างไร
3. การใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning : CL) ช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนมีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยจัดการสอนด้วยเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning : CL) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล วิทยาลัยการอาชีพปราจีนบุรี
2. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning : CL) ของครูผู้สอน
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล วิทยาลัยการอาชีพปราจีนบุรี

สมมติฐาน

การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล หลังจากการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning : CL) แล้ว พบว่าเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ที่สูงกว่าก่อนเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้นักเรียนศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล วิทยาลัยการอาชีพปราจีนบุรี ได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์
2. ทำให้ครูผู้สอนได้พัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning : CL) และนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาอื่น ๆ ให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล วิทยาลัยการอาชีพปราจีนบุรี จำนวน 25 คน

2. ขอบเขตเนื้อหา

ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่ วิธีการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้วยเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning : CL)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ผลต่างทางการเรียนโดยเฉพาะผลต่างด้านการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล วิทยาลัยการอาชีพปราจีนบุรี

นิยามศัพท์

1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ หมายถึง เป็นการตรึงตรงและใช้ความมีเหตุผลของบุคคลเป็นขั้นตอนโดยการเรียนรู้จากความรู้ ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์การสังเคราะห์ และการประเมินค่า (Bloom, 1956) การคิดวิเคราะห์ คือการคิดที่ต้องใช้การแยกแยะข้อมูล และหาความสัมพันธ์ของข้อมูลที่แยกแยะนั้น หรืออีกนัยหนึ่ง คือการเรียนรู้ในระดับที่ผู้เรียนสามารถจับได้ว่าอะไรเป็นสาเหตุ อะไรเป็นผล หรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่ง (จิตนา เขมมณีและคณะ, 2544) ทักษะการคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความชำนาญในการคิดใคร่ครวญอย่างละเอียดรอบคอบในเรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล โดยหาส่วนดี ส่วนบกพร่อง หรือ จุดเด่นจุดด้อยของเรื่อง

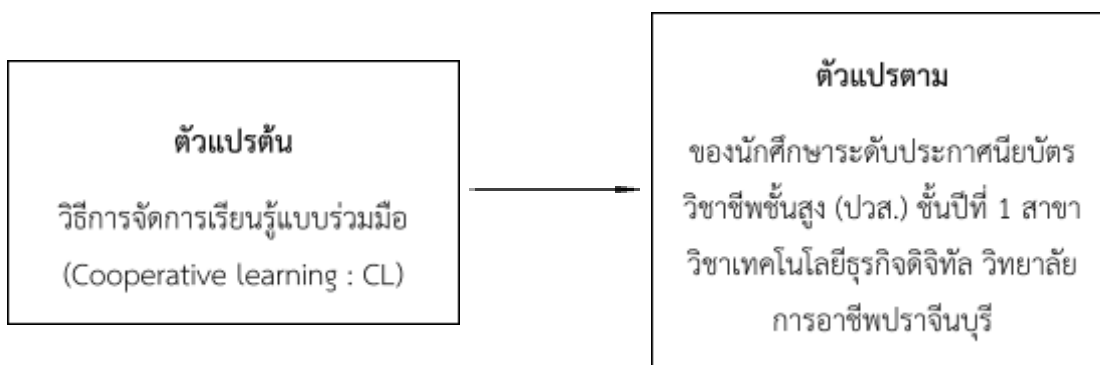
นั้นๆ แล้ว เสนอแนะสิ่งที่ดีสิ่งที่เหมาะสมนั้นอย่างยุติธรรม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546) ส่วนวิชา
รา เล่าเรียนดี และคณะ (2560) ได้ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ไว้ว่าหมายถึง การแสดงออก
ด้วยคำพูด หรือพฤติกรรมการปฏิบัติที่บอกถึงความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ อย่างละเอียด สามารถ
อธิบายเหตุผล ระบุปัญหา ระบุความเชื่อมโยง สามารถจำแนกส่วนประกอบ ต่างๆ รวบรวมข้อมูลที่สำคัญ
เพื่อนำมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจและประเมินผลหรือเพื่อสรุปอย่างเหมาะสม

2. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนที่
สอนที่แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันโดยในกลุ่มประกอบด้วย
สมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือพึ่งพาซึ่ง
กันและกัน และมีความรับผิดชอบร่วมกัน ทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม เพื่อให้ตนเองและสมาชิกทุกคน
ในกลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2543) การจัดการเรียนรู้
แบบร่วมมือ หมายถึง การเรียนรู้ด้วยการทำงานร่วมกัน เป็นวิธีการเรียนรู้ด้วยกันสองคน หรือเป็น
กลุ่มเล็กๆ ในการทำงานร่วมกันก็เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ด้วย
วิธีการทำงานร่วมกันคือ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตัวเองสูงสุด และเรียนรู้ซึ่งกันและกัน รวมทั้งให้ได้
ประโยชน์ของกันและกันมากที่สุด (ทิศนา แคมมณี, 2548, 2551)

กรอบแนวคิดการวิจัย

การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้บูรณาการทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
กับการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้วยเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative
learning : CL) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชา
เทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล วิทยาลัยการอาชีพปราจีนบุรี ดังนั้นผู้วิจัยได้สรุปกรอบแนวคิดของการวิจัย โดย
สามารถแสดงแผนภาพประกอบ ดังนี้

แผนภาพประกอบ : กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้วยเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning : CL) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล วิทยาลัยการอาชีพปราจีนบุรี เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยจัดการสอนด้วยเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning : CL) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล วิทยาลัยการอาชีพปราจีนบุรี เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning : CL) ของครูผู้สอน และเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล วิทยาลัยการอาชีพปราจีนบุรี โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์
2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning : CL)
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง